

Legislativa potravin

Hejmalová Michaela

Potravinářská legislativa

- široké spektrum právních předpisů, které se z různých hledisek dotýkají potravin
- předpisy, které řeší problematiku celého potravinového řetězce (produkce, zpracování, distribuce, prodej)

Co předpisy regulují?

- **kvalitu potravin** - složení a označování výrobků
- **ochranu zdraví lidí** - hygienická opatření, aditiva
- **ochranu životního prostředí** - rybolov
- **hospodářské a finanční záležitosti** - podmínky exportu a importu)

Typy legislativních pramenů

- právní předpisy ČR
- právní předpisy EU
- Codex Alimentarius

Jakost a zdravotní nezávadnost

Hlavní bodem potravinářské legislativy a následně kontroly dodržování této legislativy je zajištění:

- **jakosti potravin,**
- **zdravotní nezávadnosti potravin**

Současná potravinářská legislativa „jakost“ a „zdravotní nezávadnost“ rozlišuje jako dva různé ukazatele.

Jakost potravin

- z hlediska spotřebitele je **jakost potravinářského výrobku** souhrn vlastností, které danému výrobku propůjčují určitou míru schopnosti uspokojovat potřeby uživatele (předem stanovené nebo předpokládané)
- spotřebitel tedy od dané potraviny očekává určité vlastnosti

Zajišťování jakosti

Důvody změn ve filozofii zajišťování jakosti:

- v hospodářsky vyspělých zemích existuje dostatek potravin,
- k dispozici je velice široký sortiment potravinářských výrobků,
- mezi výrobci potravin je silná konkurence,
- roste informovanost spotřebitelů (senzorika, nutriční hodnota, způsob a velikost balení, trvanlivost, dostupnost, značení, zdravotní nezávadnosti)

Zdravotní nezávadnost

Zdravotní nezávadnost je výrazně podmíněna především takovými znaky, jako jsou :

- **mikrobiální kontaminace**
- **chemického nebezpečí** (toxické prvky, rezidua pesticidů)

Portály

- <http://www.szpi.gov.cz/>
- <http://www.bezpecnostpotravin.cz/>
(informační centrum bezpečnosti potravin)
- <http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/bezpecnost-potravin/>
- <http://www.agronavigator.cz/default.asp?ids=158&ch=13&typ=2&val=158>

Současná legislativa v ČR

v ČR platí:

- **národní právní předpisy** (především zákony, vyhlášky, nařízení vlády)
- **právní předpisy EU**, přičemž evropská (harmonizovaná) legislativa je nadřazena národní legislativě

Nejdůležitější zákony

Oblast potravin pokrývají tyto stěžejní zákony ČR:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), v platném znění

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění

Značka kvality

- národní značka KLASA
- od roku 2003 udělována ministrem zemědělství ČR kvalitním potravinářským výrobkům
- Značka je ohodnocenému výrobku propůjčována na dobu tří let
- slouží spotřebitelům a odběratelům pro lepší orientaci na nasyceném trhu potravin

Regionální potravina

- podpora regionálních potravin z jednotlivých krajů České republiky
- projekt ministerstva zemědělství na podporu malých a středních pěstitelů a výrobců v krajích České republiky
- 6 let propagace

Legislativa EU

- harmonizace evropské legislativy, tj. vytvoření předpisů platných ve všech členských státech EU
- Evropská komise, Rada a Evropský parlament navrhuje, zpracovávají, připomínkují a schvalují nové legislativní dokumenty nebo mění, upravují a doplňují již platné předpisy
- Předpisy ES jsou nadřazeny národním legislativám členských států. V oblastech, které nejsou regulovány předpisy EU, může členský stát stanovit vlastní pravidla

Codex alimentarius (CA)

- CA = „potravinářský zákoník“
- sbírka mezinárodně uznávaných standardů, praktických postupů, směrnic a dalších doporučení, vztahujících se k bezpečnosti potravin
- na vypracování CA se v šedesátých letech podílela FAO a WHO (1963)
- hlavním účelem má být ochrana zdraví konzumentů a zajištění čestných praktik v mezinárodním obchodu s potravinami.

Organizace pro výživu a zemědělství

- Food and Agriculture Organization, **FAO**
- specializovaná organizace OSN se sídlem v Římě, založená v roce 1945
- koordinuje mezinárodní snahy, které si kladou za cíl zamezit hladovění.

Evropský úřad pro bezpečnost potravin EFSA

- od roku 2005 své stálé sídlo v italské Parmě
- poskytuje nezávislá vědecká stanoviska, vědeckou a technickou podporu pro činnost Evropského společenství ve všech oblastech, které mají přímý nebo nepřímý vliv na bezpečnost potravin a krmiv

Úřad pro potraviny

- součástí ministerstva zemědělství od 1. dubna 2005
- svou činností zastřešuje oblast potravin v ČR
- má dva odbory:
 - ✓ odbor potravinářské výroby a legislativy,
 - ✓ odbor bezpečnosti potravin.

Děkuji za pozornost

